

Az ifjúság eszmei, politikai neveléséért

Közlemény a megyei pártbizottság állásfoglalásáról

Az MSZMP Csongrád megyei Bizottsága — a Központi Bizottság határozata alapján — elemezte az ifjúságpolitikai határozat eddigi végrehajtását, a megyében fennálló helyzetet, és meghatározta a pártszervek és szervezetek, a KISZ, valamint az állami és társadalmi szervezetekben dolgozó kommunisták tennivalóit.

A megyei pártbizottság állásfoglalását — rövidítve — az alábbiakban ismertetjük.

I.

A megyei pártbizottság állásfoglalása hangsúlyozza, hogy az ifjúsággal történő foglalkozás és politikai nevelésük nem egy feladat a sok közül, hanem egyike a legfontosabb és legállandóbb feladatoknak.

A Központi Bizottság határozata, illetve a megyei pártbizottság állásfoglalása óta közel négy év telt el. Ez idő alatt megyénkben a párt-, állami és társadalmi szervek számottevő intézkedéseket tettek a feladatok megvalósítása érdekében.

A törekvés az volt, hogy a helyzet értékelésekor és a feladatok meghatározásakor most ne az ifjúságpolitika egészével, hanem annak csak egy részfeladatával; a fiatalok között végzett eszmei, politikai nevelő munkával foglalkozzon.

Általános tapasztalat, hogy az elmúlt években a társadalmi vezetők nagyobb figyelmet fordítottak az ifjúságpolitikai munkára. Többségük felismerte az ifjúsággal való rendszeres és felelősségteljes foglalkozás jelentőségét, a nevelő tényezők összehangjának és a nevelő munkában a munkamegosztásnak jelentőségét. Ez hozzájárult ahhoz, hogy a fiatalok nevelésének kérdése jobban a figyelem előterébe került, ennek következtében lényegesen csökkent a helytelen szemlélet és gyakorlat, amely az ifjúsággal összefüggő feladatokat csak a KISZ-en keresztül akarja érvényesíteni.

Jelentős eredmények tartjuk, hogy kedvezően alakult az a szemlélet, amelynek alapján megítélik az ifjúságot. Jórészt csökkentek a szélsőségesen negatív álláspontot képviselő vélemények. A közvéleményben egy realisabb szemlélet alakult ki, amely az értékeléskor a fiatalokat egyre inkább végzett munkájuk alapján itéli meg. Ennek ellenére esetenként jelentkeznek még helytelen nézetek, például: gyakran a külsőségek alapján ítélik meg a fiatalokat, felnagyítják a generációs ellentéteket, az egészséges türelmetlenséget, vagy egyes esetekben helytelenül általánosítanak. Ezek a nézetek helyenként még az alapvetően helyes álláspont mellett is élnek, tapasztalhatók.

Az ifjúsági törvény megjelenése az állami, gazdasági szerveknél többirányú hatást váltott ki. Legtöbb helyen felhasználták a törvény lehetőségeit az ifjúságpolitikai határozat végrehajtásának eredményesebbé tételére. Ugyanakkor egyes helyeken a végrehajtási utasítások megjelenésére hivatkozva, megpróbálták elodázní az ifjúságpolitikai munkát. Gyakran az ifjúsági törvény és a végrehajtási utasítás szervezeti intézkedéseire figyelve, háttérbe szorultak a konkrét nevelési kérdések.

II.

A pártbizottságok és pártszervezetek zöme felismerte és helyesen határozta meg az ifjúságpolitikai tevékenység fejlesztésével kapcsolatos feladatokat. Az elkészült intézkedési tervek és határozatok ezt tükrözik. Különösen a nagyüzemekben bontakozott ki színvonalas ifjúságpolitikai tevékenység, amelynek egyes részterületeken konkrét eredményei vannak, mert: előrehaladt a nevelési feltételek kialakítása; az ifjúság körében végzett propagandamunka javult; koordináltabb az ifjúságpolitikai tevékenység és az ellenőrzés; mindez hozzájárult az üzemi KISZ-szervezetek megerősödéséhez, munkájuk segítésehez, az érdekvédelem javításához. (Például KISZV, Kontakta, BMG, Ruhagyár, MÁV, HÓD-GÉP, TBV stb.)

Az alapszervezetek egy jelentős részénél viszont még a segítség ellenére is túl általánosak voltak a határozatokban megjelölt feladatok. Gyakran a legfelsőbb szervek határozatait ismételték. Egyes alapszervezetek még jelenleg is kampányszerűen foglalkoznak a határozatból eredő feladatok végrehajtásával. Néhány alapszervezet viszont megrekedt az ismertetés szintjén.

Fejlődött a pártszervezetek fiatalok körében végzett propagandamunkája is. A korábbinál több KISZ-vezető, KISZ-tagot, fiatalot vonnak be a pártoktatás különböző formáiba. Eredményesebb lett a KISZ-oktatás pártirányítása, nőtt a párttag KISZ-propagandisták száma, jelenleg a KISZ-propagandisták többsége (főleg nagyüzemekben) pártmegbízatásuk végző munkáját.

Összegezve a tapasztalatokat: az ifjúságpolitikai kérdésekkel való foglalkozás nem vált még mindenütt a pártpropaganda állandó elemévé. A megyei tematika kialakításakor sem szerepelt kötelező témaként az ifjúságpolitikai határozat, vagy annak egyes kérdései.

Az ifjúságpolitikai határozat végrehajtásában az irányító koordinációs tevékenység kezd kibontakozni. Az irányító pártszervek egyre koordináltabban, többet és határozottabban foglalkoznak az ifjúsággal. A megyei pártbizottság mellett működő Ifjúsági Bizottság főleg a megyei szintű szervek beszámoltatásával hatott a helyesebb gyakorlat kialakítására.

A pártszervezetek — különösen a nagyüzemekben — egyre eredményesebben foglalkoznak a KISZ pártirányításával. Pozitívum, hogy a vezető testületek mind gyakrabban konkrét politikai feladatokat, pártmegbízatásokat adnak a helyi KISZ-szervezeteknek. Rendszeresebb már a feladatok végrehajtásának ellenőrzése és segítése is. Kedvezően hatott, hogy az alapszervezetek többsége, a KISZ-szervezet tevékenységének segítségével, ifjúsági felelőst bízott meg. A tapasztalatok azt mutatják, hogy stabilizálódik és egyre eredményesebb a KISZ segítése az ifjúsági felelősök törzsgárdája révén.

III.

Az elmúlt években kollektívabb munka, a jobb társadalmi munkamegosztás alakult ki az ifjúsági nevelésében. A különböző szervek elsősorban a szervezeti keretek megteremtésében, az anyagi eszközök és feltételek gondosabb biztosításában, a fiatalok közéleti tevékenységének fejlesztésében léptek jelentős előre.

A tanácsai szervek intézkedési tervet készítettek az ifjúsági törvényből eredő feladatok végrehajtására.

A közművelődési intézmények a korábbinál jobban segítik az ifjúsági nevelést. Ennek ellenére a tanácsok művelődési otthonainak még csak egy része vált az ifjúsági nevelésnek, a szabad idő helyes eltöltésének objektumává. Ugyanakkor megoldatlan még az ifjúsági klubok politikai és módszertani irányítása.

Az ifjúsági törvény végrehajtásának ellenőrzésében is történt bizonyos előrelépés. Az állami, gazdasági és szövetkezeti szervek többsége elkészítette a törvény végrehajtására az intézkedési terveket. Egyes gazdasági egységek (Gumigyár, Redőnygyár, a termelőszövetkezetek egy jelentős része) azonban még nem készítettek intézkedési tervet. Ez az ellenőrzés hiányosságát is jelzi.

Komoly gondot jelent, hogy megyénk városaiiban nincsenek ifjúsági házak, és így megoldatlan az ifjúság kulturális, szabadidő-igényeinek színvonalas központi kielégítése. Esetenként a folyamatban levő beruházások is elhúzódnak anyagi fedezet hiánya miatt.

A szakszervezetekben dolgozó kommunisták, az ottani függetlenített apparátus, a választott testületek munkája eredményeként a szakszervezeti vezető szervekben és a nagyüzemekben kialakult az önállóbb ifjúsági tevékenység körvonala. Csak kezdeti eredményeket sikerült elérni azonban abban, hogy a mai követelményeknek megfelelően felújítsák az ifjúsággal való foglalkozás korábbi szakszervezeti hagyományait, főleg a fiatalok munkássá nevelésében.

A szakszervezeteknek jelentős a szerepük a fiataloknak a munkaverseny-mozgalomba történő bevonásában. A KISZ-szervezetekkel közösen elérték, hogy jelenleg a 657 ifjúsági brigádban 6652 fiatal dolgozik. Rajtuk kívül még más brigádokban közel 8000 fiatal részese a szocialista versenymozgalomnak.

A Hazafias Népfront eredményesen támogatja a fiatalok közéleti tevékenységét, különösen azzal, hogy elősegítette a fiatal tanácsotagok számának növekedését. Előrelépés van a különböző népronttestületek összetételének fiatalításában is. A közéleti megbízatást kapott fiatalok felkészítése viszont elmarad a kívánalmaktól.

Nem sikerült lényeges előrehaladást elérni a család nevelő tevékenységében. Esetenként még fel is erősödött az ellentétes nevelési hatás, különösen az anyagiasság és a vallásosság kérdésében. Az ellentétes ideológia, a nacionalizmus, a kispolgáriság, a vallásosság elsősorban a családi nevelés ez irányú hiányosságait használja ki.

A pártszervezetek sem foglalkoznak megfelelően a kommunista szülők nevelésével és felelősségével. A társadalmi szervek, a KISZ, a szakszervezet és az állami szervek sem törődnek megfelelően a kérdésekkel. A szülők sok esetben anyagi biztosításával elintéztnek vélik a nevelést. Feszültséget okoz — különösen a diákok körében — a túlóltóztatés, a magas összegű zsebpénz, az esetenkénti anyagi elkényeztetés. Ezek munka nélküli meg-

szerezése kihat a pályaválasztásra, a fizikai munka lebecsülésére, a könnyelmű életmód kialakítására. Még kommunista szülők körében is lehet találkozni a szülői felelőtlenség súlyos eseteivel.

IV.

Megyénkben is javult, gazdagodott a KISZ eszmei, politikai nevelő tevékenysége. A KISZ fiatalok tömegeit mozgósította a különböző akciókra, rendezvényekre. (Forradalmi Ifjúsági Napok, VIT-akciók, Szegedi Ifjúsági Napok, védnökségi mozgalmak, kommunista műszakok stb.)

A KISZ sok fiatalot készített fel közéleti feladatokra. Emelkedik a helyi üzemi, iskolai vezetőképző tanfolyamok száma. A KISZ az ifjúság jelentős tömegeit igyekszik politikai ismeretekben részesíteni. Évente 20 ezer fiatal vesz részt a különböző oktatási formákban. A KISZ politikai nevelő munkájának is szerepe van abban, hogy lényeges fejlődés van a párttaggy nevelésben.

Emelkedett a tehetséges munkásfiatalok száma a KISZ-vezetői funkciókban, a választott testületekben. A járási-városi KISZ végrehajtó bizottságokban a fizikai dolgozók száma, az első számú vezetők körében arányuk még mindig kevés.

A KISZ politikai nevelő munkája, különösen az egyénekre ható, egyes tagokkal foglalkozó politikai nevelés területén nem kielégítő. Az alapszervezetek többsége a sikerült rendezvények előkészítésén kívül nem fordít kellő gondot az egyes tagok politikai nevelésére; nem alakult ki politikáló légkör a KISZ egyes fórumain.

Az elért eredmények hatására lassú, pozitív irányú fejlődés tapasztalható az ifjúság politikai állásfoglalásában. Többségük becsületesen, odaadóan dolgozik a szocializmus építésén. Helytáll a mindennapos termelőmunkában és a tanulásban egyaránt. A legdöntőbb hatást társadalmunk fejlődésének pozitív tendenciáira gyakorolnak az ifjúságra, de van látszata a mindennapos politikai nevelő munkának is.

Helyenként még gyenge, nem elég hatékony a nevelő munka. Részben ez, részben az élettapasztalat hiányossága azt is eredményezi, hogy az építőmunkánk negatív jelenségeinek magyarázatát a fiatalok egy része nem ismeri, gyakran a felszínes jelenségekből általánosítanak. A burzsoá ideológia és propaganda, de az egyház is könnyebben eredményt ér el a fiatalok egyes csoportjainál.

A határozat megjelenése óta a korszerű mezőgazdasági nagyüzemekben — különösen a gépesítésben — nőtt a fiatalok száma és szerepe. A brigádmozgalom, a védnökségvállalások, a munkaversenyformák, valamint a nevelő munka módszerei is sok mezőgazdasági üzemben az iparhoz hasonlóak. Ezeknek a fiataloknak a bevonása a tsz vezetésbe még sok helyen nem megfelelő. A hiányosságokat jelzi, hogy például a tsz-vezetők kétharmada csak a pártbizottság határozott fellépésére készítette el az ifjúsági törvény végrehajtási utasítása alapján a fiatalokkal való foglalkozás intézkedési tervét.

Van változás a határozat megjelenése óta az egyetemi, főiskolai területen is. A hallgatók jogokat kaptak az intézmények vezető testületeiben, javultak a szociális körülmények, bővültek a művelődési, szabadidő-lehetőségek. A fiatalok egy kis csoportja azonban lebecsüli a lehetőségeket, és olyan fórumokat igényel, ahol téves nézeteiket is kifejezhetik, terjeszthetik. A nevelő munka területén a párt-, állami és KISZ-vezetés erőfeszítései ellenére is kevés az előrelépés. Minimális a fejlődés a szakmai, ideológiai kérdésekkel való foglalkozásnál. A párt- és KISZ-szervezetek nem tudnak kellő hatással fellépni a főleg külső hatások eredményeképpen jelentkező nacionalizmus, áldradikalizmus, egoizmus, vallásosság ellen. A téves és káros jelenségek aránylag kis csoportokra korlátozódnak, de a számarányuknál lényegesen nagyobb a politikai veszélyességük.

A középfokú tanintézetekben az oktatással kapcsolatos parthatározat adott újabb lendületet az ifjúságpolitikai határozat megvalósításának. Nőtt a diákok öntevékenysége, aktivitása, közéleti tevékenysége. Javult a fizikai dolgozók tehetséges gyermekeinek egyetemi előkészítése. Bővültek az ifjúság érdekvédelmi képviselőinek lehetőségei is. A nevelőmunka hatékonyságának fejlődése ellenére a diáktalálókban a tanulmányok befejezéséig nem alakult még ki a növekvő igényeknek megfelelő korszerű világkép és gondolkodás.

Az összegezett tapasztalatok azt jelzik, hogy megyénkben a pártszervek irányításával az eltelt három esztendőben az ifjúság nevelésében születtek eredmények. Jobb a fiatalokkal való foglalkozás, kedvezően változott a fiatalok megítélésével

összefüggő szemlélet, a fiatalok helytállása, javult az állami, társadalmi szerveknek az ifjúság nevelésével kapcsolatos tevékenysége.

Az előrehaladást, az ifjúságpolitika érvényesülésének eredményeit azonban még csak kezdetinek lehet értékelni, és feltétlenül indokolt meggyorsítani, hatékonyabban tenni az ifjúság nevelésével összefüggő politikai munkát.

V.

A Központi Bizottság 1970. februári határozata, illetve a megyei pártbizottság ezzel összefüggő állásfoglalása hosszabb távra megjelölte a párt-, állami és társadalmi szervek feladatait. Ezek képezik továbbra is a tevékenység vezérfonalát. Ezek mellett figyelembe kell venni, hogy a Politikai Bizottság 1973. november 5-i ülésén áttekintette, értékelte az előrehaladás eredményeit, és ráirányította a figyelmet a további fő feladatokra.

Ezért nem tartjuk indokoltnak, hogy a pártbizottság új határozatot hozzon. Szükséges azonban, hogy a megyei tapasztalatok és a Politikai Bizottság korábbi határozatának figyelembevételével néhány kérdésre újból felhívja a figyelmet.

1. Az elért eredmények, a kialakult feltételek jó lehetőséget nyújtanak megyénkben az ifjúságpolitikai határozatban megjelölt feladatok következetesebb és hatékonyabb végrehajtására.

Az ifjúsággal történő foglalkozás kulcskérdésének a fiatalok marxista szemléletű eszmei-politikai, erkölcsi és szakmai nevelését kell tekinteni. A szervezeti keretek további bővítése mellett a hangsúlyt a tartalmi, a politikai nevelő munkának fokozására kell helyezni. Ennek megfelelően a pártszervek és -szervezetek fokozott felelősséggel gazdagítsák, irányítsák és segítsék a nevelő munka tartalmát és folyamatosságát.

2. A kialakult és eredményes módszerek általánosításával, az ifjúsági versenymozgalmak fellendítésével mozgósítani kell megyénk fiataljait a helytállásra, a helyi gazdasági, társadalmi feladatok megvalósítására. Ezzel párhuzamosan a növekvő szabad időt céltudatosabban kell felhasználni a fiatalok kulturális és sportolási igényeinek jobb kielégítésére, nevelési céljaink elérésére. A fiatalokkal a pártvezetőségek megbízásából a legfelkészültebb, a fiatalok sajátosságait értő, az ifjúsági munkát szerető párttagok, vezetők foglalkozzanak, olyanok, akik helyesen tudnak válaszolni a fiatalokat foglalkoztató kérdésekre.

3. Az eszmei-politikai nevelő munka fokozása szükségessé teszi az ifjúság között végzett munka jelentőségének egyértelmű értelmezését, a kollektív és egyéni felelősség jobb érvényesülését. A pártszervek és -szervezetek irányításával biztosítani kell, hogy az eddiginél hatékonyabban megvalósuljon az együttműködés az állami, társadalmi és gazdasági szervek között a fiatalok nevelésével összefüggő munkában.

Változtatni kell azon a még most is elforduló gyakorlaton, amely az ifjúság nevelésével összefüggő feladatokat csak a KISZ-szervezeteken keresztül akarja érvényesíteni.

4. A nevelő munka általános fejlesztése mellett megkülönböztetett figyelmet kell fordítani a termelőben dolgozó munkásfiatalok és szakmunkástanulók nevelésére. Az üzemi pártszervezetek, tömegszervezetek (különösen a szakszervezet és a KISZ) a munkássá nevelésben fejlesztek tevékenységüket. A politikai munka hatékonyságának növelésével kell erősíteni azt a folyamatot, hogy a legfelkészültebb munkás-, paraszt- és értelmiségi fiatalok párttaggy nevelődjenek.

5. Az ifjúságpolitikai határozatban és az ifjúsági törvényben meghatározott feladatok gyorsabb és eredményesebb érvényesítése indokolja, hogy a pártszervek és -szervezetek fokozzák az ifjúság nevelésével összefüggő tevékenységük ellenőrző jellegét. Tervszerűen értékeljék az ifjúságpolitikai határozat végrehajtását, és kirívó nemtörődömség, hanyagság esetén alkalmazzanak fegyelmi felelősségre vonást.

6. A területi pártszervek a parthatározatokból eredő helyi feladatok kialakításánál törekedjenek az ifjúságpolitikai feladatok megoldására is. Vizsgálják a határozatok ifjúságpolitikai vetületét, vonják be a fiatalokat a célkitűzések kialakításába és megvalósításába. Különösen indokolt ez a város- és községpolitikai kérdéseknél, hogy ezzel a fiatalokban is erősítsük a kötődést a településhez, az egészséges lokalpatriotizmus kialakítását.